

Asia: VN/14214/2025

**Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi**

**Lausunnonantajan lausunto**

**Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.**

-

**Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.**

-

**Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.**

-

**Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.**

-

**Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.**

-

**Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.**

-

**Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.**

-

**Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.**

-

## **Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.**

-

## **Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.**

-

## **Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.**

-

## **Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.**

Siikalatvan kunta näkee esityksessä riskinä sen, että esityksen mukainen apteekkitalouden uudistus ja lääkesäästöjen toimeenpano voi johtaa apteekkipalveluiden keskittymiseen isompiin keskuksiin pienten apteekkien kustannuksella. Sivuapteekkivähennyksen poisto vaarantaa haja-asutusalueella sijaitsevien pienten apteekkien toiminnan. Sivuapteekkien tehtävä on turvata lääkkeiden saatavuus ja lääkeneuvonta alueilla, joilla pääapteekin pitäminen ei ole taloudellisesti mahdollista. Kannattamaton sivuapteekki voi syödä pääapteekin taloudellista kestävyyttä ja vaarantaa lopulta myös sen toiminnan.

Hallituksen esityksessä ei ole arvioitu sivuapteekkivähennyksen poistamisen vaikutuksia apteekkiverkostoon. Sivuapteekit palvelevat maaseutupaikkakuntien ikääntynyttä väestöä eli niitä, jotka tarvitsevat apteekkipalveluja eniten. Sivuapteekit ovat monilla paikkakunnilla ainoa paikka, jossa terveydenhuollon ammattilainen on vielä läsnä. Jos kannusteet niiden ylläpitämiseen viedään pois, moni niistä tullaan väistämättä sulkemaan. Tämä olisi suuri menetys Siikalatvalla erityisesti sivuapteekin asiakaspiirissä olevalle väestölle. Noin 60–70 prosenttia alueen vanhuksista tarvitsee lähes viikoittain apteekin palveluja. Ilman omaa autoa apteekkiasiointi vaikeutuisi huomattavasti. Sivuapteekkia ei voida korvata esimerkiksi noutolokerolla, koska iäkkäät asiakkaat eivät tilaa lääkkeitä internetistä. Sivuapteekkivähennyksen poisto on ristiriidassa sen viestin kanssa, että hallitus haluaa säilyttää maankattavan apteekkiverkoston ja ottaa apteekit entistä tiiviimmin mukaan terveydenhuoltoon.

Uudistettavassa laissa tulee huomioida ja taata asukkaiden yhdenvertainen pääsy lääkehuollon piiriin, ja mahdollistettava pienten apteekkien toiminta alueilla, joissa on erityisolosuhteet ja matka lääkejakeluun kasvaa liian suureksi. Pohjois-Suomessa on runsaasti pinta-alaltaan laajoja kuntia, joissa välimatkat ovat pitkät ja julkisen liikenteen yhteydet heikot. Paikallisen apteekin tai sivuapteekin lakkaaminen vaikeuttaa iäkkäiden tai autottomien henkilöiden lääkkeiden saantia huomattavasti. Apteekit ovat välttämättömyyspalvelu ja kattava apteekkiverkosto on myös huoltovarmuustekijä, jolloin apteekit ovat osa yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria.

Siikalatvan kunta toivookin, että uudistuksessa etsitään tasapaino taloudellisten säästöjen ja palvelujen saavutettavuuden välillä, jotta säästöjen tavoittelu ei johda apteekkipalvelujen rapautumiseen maaseudulla. Uudistusta on syytä tarvittaessa hienosäätää esimerkiksi tukimekanismeilla, jotta harvaan asuttujen alueiden ja pitkien välimatkojen päässä olevat apteekit

säilyvät elinvoimaisina lähipalveluina myös tulevaisuudessa. Lakiesityksessä ei ole huomioitu lääkehuollon toimivuuden varmistamista alueille, jotka eivät ole markkinaehtoisia.

livari Pekka  
Siikalatvan kunta